

“ध्रुवस्तुतिः”

(भागवतमहापुराणं 4.9.6-17)

योऽन्तः प्रविश्य मम वाचमिमां प्रसुप्तां,
संजीवयत्यखिलशक्तिधरः स्वधाम्ना ।
अन्यांश्च हस्तचरणश्रवणत्वगादीन्,
प्राणान्नमो भगवते पुरुषाय तुभ्यम् ॥ 1 ॥

एकस्त्वमेव भगवन्निदमात्मशक्त्या,
मायाख्ययोरुगुणया महदाद्यशेषम् ।
सृष्ट्वानुविश्य पुरुषस्तदसद्गुणेषु,
नानेव दारुषु विभावसुवद्विभासि ॥ 2 ॥

त्वदत्तया वयुनेदमचष्ट विश्वं,
सुप्तप्रबुद्ध इव नाथ भवत्प्रपन्नः ।
तस्यापवर्ग्यशरणं तव पादमूलं,
विस्मर्यते कृतविदा कथमार्तबन्धो ॥ 3 ॥

नूनं विमुष्टमतयस्तव मायया ते,
ये त्वां भवाप्ययविमोक्षणमन्यहेतोः ।
अर्चन्ति कल्पकतरुं कुणपोपभोग्य-
मिच्छन्ति यत्स्पर्शजं निरयेऽपि नृणाम् ॥ 4 ॥

या निर्वृतिस्तनुभृतां तव पादपद्म,
ध्यानाद्भवज्जनकथाश्रवणेन वा स्यात् ।
सा ब्रह्मणि स्वमहिमन्यपि नाथ मा भूत्,
किं त्वन्तकासिलुलितात्पततां विमानात् ॥ 5 ॥

भक्तिं मुहुः प्रवहतां त्वयि मे प्रसंगो,
भूयादनन्त महताममलाशयानाम् ।
येनांजसोल्बणामुरुव्यसनं भवाब्धिं,
नेष्ये भवद्गुणकथामृतपानमत्तः ॥ 6 ॥

ते न स्मरन्त्यतितरां प्रियमीश मर्त्यं,
ये चान्वदः सुतसुहृद्गृहवित्तदाराः ।
ये त्वब्जनाभ भवदीयपदारविन्द-
सौगन्ध्वलुब्धहृदयेषु कृतप्रसंगाः ॥ 7 ॥

तिर्यङ्गद्विजसरीसृपदेवदैत्य-
मर्त्यादिभिः परिचितं सदसद्विशेषं ।
रूपं स्थविष्ठमज ते महदाद्यनेकं,
नातः परं परम वेद्मि न यत्र वादः ॥ 8 ॥

कल्पान्त एतदखिलं जठरेण गृह्णन्,
शेते पुमान् स्वदृगनन्तसखस्तदंके ।
यन्नाभिसिन्धुरुहकांचनलोकपद्म-
गर्भे द्युमान्भगवते प्रणतोऽस्मि तस्मै ॥ 9 ॥

त्वं नित्यमुक्तपरिशुद्धविबुद्ध आत्मा,
कूटस्थ आदिपुरुषो भगवांस्त्र्यधीशः ।
यद्बुद्धयवस्थितिमखण्डितया स्वदृष्ट्या,
द्रष्टा स्थितावधिमखो व्यतिरिक्त आस्से ॥ 10 ॥

यस्मिन् विरुद्धगतयो हानिशं पतन्ति,
विद्यादयो विविधशक्तय आनुपूर्व्यात् ।
तद्ब्रह्म विश्वभवमेकमनन्तमाद्य-
मानन्दमात्रमविकारमहं प्रपद्ये ॥ 11 ॥

सत्याशिषो हि भगवंस्तव पादपद्म-
माशीस्तथानुभजतः पुरुषार्थमूर्तेः ।
अप्येवमर्यं भगवान् परिपाति दीनान्,
वाश्रेव वत्सकमनुग्रहकातरोऽस्मान् ॥ 12 ॥